

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen in tijden van SLAPP & WOKE: wat te doen?

17 april 2025

2007

de grootste pensioenfondsen van ons land verantwoordden zich
voor de **afwezigheid** van een duurzaamheidsbeleid.

2025

de grootste pensioenfondsen van ons land verantwoordden zich
voor de **aanwezigheid** van een duurzaamheidsbeleid.

Waar de grootste pensioenfondsen van ons land zich in 2007 in de Zembla-uitzending ‘*het clusterbom gevoel*’ moesten verantwoorden voor de *afwezigheid* van een beleid rond duurzaam beleggen (ook: ESG- of MVB-beleid), en fondsen ook de afgelopen jaren regelmatig onder vuur lagen van onder meer klimaatactivisten, hebben woordvoerders en bestuurders van institutionele beleggers anno 2025 hun handen vol aan het toelichten van de *aanwezigheid* van duurzaam beleid. Deze ogenschijnlijke kentering in politiek en maatschappelijk denken over duurzaamheidsbeleid van institutionele beleggers is te verklaren vanuit een aantal brede maatschappelijke trends, zoals de opkomst van social media, nieuw aangediende geopolitieke uitdagingen en een klimaat- en natuurrisico die afhankelijk van het individu wel of niet bestaat en wel of niet beleggingsrisico's met zich meebrengt. Deze kentering stelt bestuurders en beleggers van verzekeraars, pensioenfondsen en charitas voor de vraag wat dit betekent vanuit (verantwoord) beleggingsperspectief: zowel voor aangestelde vermogensbeheerders als ook voor het eigen beleid.

Wij laten met een aantal actuele trends zien hoe *asset managers* handelen op een veranderende opinie en visie ten aanzien van duurzaamheid, of het nu gaat om thema's als decarbonisatie, diversiteitsbeleid of transparantie. Wij stellen een 5-stappenplan voor waarmee *asset owners* hun positie kunnen bepalen binnen deze trend en passende actie kunnen nemen. De eerste stap is een toets op eigen MVB-beliefs en -beleid in relatie tot maatschappelijke trends. Zijn de overtuigingen en doelen nog in lijn met de wensen van stakeholders (deelnemers voor pensioenfondsen). Hierbij is het raadzaam om te beschouwen of beleidskeuzes en doelen uitlegbaar zijn. Bij stap 2 vragen we aandacht voor de ESG risicobeoordeling: leidt de geschetste trend tot structurele lagere duurzaamheidsrisico's? In stap 3 vraagt u zich af welke houding en ambitie t.a.v. aandeelhoudersbetrokkenheid passend is gegeven de situatie. Stap 4 adresseert het principaal-

agent probleem rond duurzaamheid. Hier kunt u zorgen dat selectieraamwerken voor aangestelde vermogensbeheerders worden scherpgesteld en bestaande (of potentiële) managers hierop worden getoetst. Ten slotte onderstrepen we het belang te meten en communiceren wat de impact van uw duurzaamheidskeuzes zijn en uw keuzes in lijn te laten lopen met ambities van stakeholders.

De oorzaak: duurzaamheidskloof EU – V.S. lijkt onoverbrugbaar

De kloof tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten verdiept zich recentelijk op meerdere vlakken, niet in de laatste plaats op het vlak van duurzaamheid. De kern van de kloof is terug te voeren op een bijna diametrale visie op maatschappelijke verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven. Hier botst het Europese Rijnlandse model hard met het Angelsaksische model. Brussel heeft met een fors pakket aan duurzaamheidswetgeving¹ (EU Taxonomie, Sustainable Finance Disclosure Regulation, Corporate Social Reporting Directive en de Corporate Social Due Diligence Directive) het uitgangspunt van *double materiality* stevig verankerd. Hierbij is het centrale uitgangspunt dat ondernemingen niet enkel de financiële risico's van duurzaamheid (*single materiality*) inzichtelijk moeten maken, maar ook de negatieve effecten die de onderneming op mens en milieu heeft (*double materiality*). Simpelweg gesteld: als er al een transparantieplichting voor ondernemingen rond duurzaamheid moet gelden, dan is voor Washington enkel het eerste principe relevant. De rest wordt gezien als het voeren van een sociale en politieke agenda, en dat is onacceptabel want *niet in het belang van de Amerikaanse burger*. Beleggers die duurzaamheidskenmerken een plek geven in beleggingsproducten of beleggingsbeleid, onder meer door toepassing van ESG-integratie of een uitsluitingsbeleid, worden gezien als *WOKE*. Dit is in de ogen van een aantal (Republikeinse) staten zelfs dermate verwerpelijk dat federale mededingingsrechtzaken zijn gestart tegen een aantal bekende vermogensbeheerders, omdat zij zouden samenspannen de productie van steenkool te beperken, en daarmee de energieprijzen voor consumenten zouden verhogen². Er is gedreigd met het intrekken van licenties, dus het is verklaarbaar dat de toon rond ESG door deze beheerders is gematigd.

Dan de energiesector zelf. Een aantal geïntegreerde olie- en gasbedrijven heeft eerder gestelde net-zero doelen afgezwakt of uitgesteld. Ook in Europa, waar zowel BP als Shell investeringen in hernieuwbare energie terugschroeven en breken met eerder gestelde decarbonisatiedoelen. Dit is mede ingegeven door de oorlog in Oekraïne, waardoor energiezekerheid een nog belangrijker thema is geworden. Met hoge olie- en gasprijzen is het aantrekkelijk om de plannen rond energietransitie in de ijskast te zetten en winstgevendende olie- en gasactiviteiten te prioriteren. Op 20 januari 2025 tekende president Trump een decreet waarmee de V.S. voor de tweede maal afstand nam van de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs. Ook dit zal bij delen van het bedrijfsleven de vraag oproepen over de eigen ambitie en doelen voor decarbonisatie. Ten slotte staan ook burgers verenigd in NGO's - waaronder Greenpeace - onder forse druk. Zij hebben als doelstelling de bescherming van natuur en milieu, maar worden in Amerika nu fel bevochten door onder meer de onderneming Energy Transfer met *Strategic Lawsuits Against Public Participation* (ook wel: SLAPP)³. De Amerikaanse tak van Greenpeace moet circa 500 miljoen dollar aan Energy Transfer betalen, een bedrijf dat al meerdere jaren op de uitsluitingslijst van tientallen Nederlandse pensioenfondsen en verzekeraars staat wegens grove schending van internationale normen rondom mensenrechten en milieu.

¹ [Corporate sustainability reporting – European Commission](#)

² [BlackRock, Vanguard, State Street sued by Republican states over climate push | Reuters](#)

³ <https://nos.nl/artikel/2560380-greenpeace-moet-megaboete-betalen-aan-eigenaar-amerikaanse-oliepijpleiding>

Hier stopt het niet. Het zijn niet enkel vermogensbeheerders en het is niet enkel het thema klimaatverandering waar de toon en de ambities zijn bijgesteld. Er woedt een bredere cultuuroorlog. Een belangrijk thema als diversiteit (door beleggers veelal gerubriceerd onder de Governance-pijler) is recent ook controversieel verklaard door de Amerikaanse regering met als gevolg dat ondernemingen uit uiteenlopende sectoren bestaande diversiteitsdoelen afzwakken, verstoppen of volledig schrappen uit de publieke uitingen. Amerikaanse ondernemingen waaronder Google⁴ en McDonald's⁵ hebben recent diversiteitsdoelen geschrapt en financiële instellingen als JP Morgan Chase⁶ en BlackRock vervangen eerder gebruikte termen of verwijzen minder naar termen als *Diversity, Equity & Inclusion*. Maar ook Europese bedrijven met belangen in de V.S. waaronder Roche en Novartis⁷ schaven aan het oude beleid, allemaal onder druk van een nieuwe politieke realiteit. De V.S. heeft op 4 maart van dit jaar, overigens zonder enige noemenswaardige vermelding in de media, afscheid genomen van de doelen voor duurzame ontwikkeling van de VN (de *Sustainable Development Goals* of SDG's). Sterker nog, de vertegenwoordiger van de V.S. in de V.N. stelt dat het de SDG's "*verwerpt en veroordeelt*".⁸ De positie ten aanzien van maatschappelijke verantwoordelijkheid moge duidelijk zijn.

Wellicht heeft Brussel ook ingezien dat de eigen productiviteit op het vlak van duurzaamheidswetgeving niet enkel positieve kanten kent, getuige de recente voorstellen om de waaier aan duurzaamheidswetgeving te bundelen in de zogenaamde *Onmibus*. Het lijkt een duidelijke reactie op de nieuwe politieke realiteit. Het bundelen moet (Europese) bedrijfsleven hoegenaamd miljarden aan bespaarde kosten opleveren⁹ en concurrerder maken op een mondiaal speelveld. Maar *there is no such thing as a free lunch*: rapportageverplichtingen en het aantal datapunten rond duurzaamheid dat in de toekomst zal worden ontsloten is hiermee fors teruggebracht, net als het aantal bedrijven dat onder de rapportageverplichting valt. De ambitie die de EU eerder toonde op dit dossier is ingehaald door de werkelijkheid. Het helpt ook niet dat Qatar als belangrijke leverancier van vloeibaar gas (LNG) de EU in december 2024 dreigde te boycotten als de voorgenomen *Corporate Social Due Diligence Directive* zou worden geïmplementeerd¹⁰. Deze wet verplicht ondernemingen onderzoek te doen naar misstanden op het vlak van mensenrechten en milieu in de eigen toeleveringsketen. Kortom: de duurzaamheidsagenda van de EU staat vanuit meerdere regio's en ideologieën onder druk.

Commitment Amerikaanse vermogensbeheerders is tanende

Onder druk wordt alles vloeibaar, dus is het verklaarbaar dat sommige Amerikaanse vermogensbeheerders onder dreiging van juridische strijd en druk van politiek, aandeelhouders en toezichthouders bezwijken en hun duurzaamheidsambities afschalen. Dit is op grote schaal gebeurd, en laat zich samenvatten in onderstaande acties:

1. Intrekken van net-zero 2050 commitment;
2. Terugschroeven van transparantie over en beëindiging van collectieve engagementinitiatieven;
3. Intrekken van support aan aandeelhoudersresoluties op sociaal of milieuvlak;
4. Het afzwakken van de eigen stem- en engagementrichtlijnen in beleid.

⁴ [Exclusive | Google Kills Diversity Hiring Targets - WSJ](#)

⁵ [McDonald's Drops Diversity Targets for Employees, Suppliers](#)

⁶ [McDonald's Drops Diversity Targets for Employees, Suppliers](#)

⁷ [Swiss drugmakers Novartis and Roche ditch some diversity programmes on US concerns | Reuters](#)

⁸ [Remarks at the UN meeting entitled 58th Plenary Meeting of the General Assembly - United States Mission to the United Nations](#)

⁹ [JP_25_614_EN.pdf](#)

¹⁰ [Subscribe to read](#)

Intrekken Net-Zero commitment

Vermogensbeheerders verenigden zich eind 2020 in het *Net Zero Asset Manager (NZAM) Initiative* en banken sinds april 2021 in de *Net Zero Banking Alliance (NZBA)*, met als doel om delen van de beleggingen- of leningenportefeuille te decarboniseren tot netto-nul emissies in 2050. Ten minste zes¹¹ grote Amerikaanse vermogensbeheerders hebben zich recent teruggetrokken uit NZAM. De organisatie schortte in januari 2025 zelfs voorlopig alle activiteiten op nadat BlackRock zich als grootste partij had teruggetrokken uit het initiatief. Een aantal prominente banken verliet NZBA, dat 23 van de 153 participanten zag afhaken¹². Sommige van deze banken hebben een eigen asset manager, waarvan we kunnen aannemen dat ook zij geen publiek commitment (meer) zullen tonen op dit vlak¹³.

Beëindiging samenwerking en verminderde transparantie

Ook op het vlak van samenwerking en de daarbij gevraagde transparantie is veel veranderd. Het *Climate Action 100+* initiatief (sinds 2017) verdeelde de lasten en maximaliseerde de kennis onder ondertekenaars, om met de 100 grootste uitstoters ter wereld¹⁴ te spreken over de transitie naar net zero emissies. Aanvankelijk een succesvolle samenwerking onderschreven door meer dan 600 asset managers en asset owners wereldwijd, maar recentelijk getroffen door een enorme exodus van hoofdzakelijk Amerikaanse partijen. Meer druk van de toezichthouder (SEC), de voorkeur voor individuele betrokkenheid en veranderende verwachtingen ten aanzien van transparantie binnen de CA100+ organisatie zelf hebben hiertoe geleid.

Stembeleid: Amerikaanse beheerders als schoothond van ondernemingsbestuur

Aandeelhoudersresoluties zijn regelmatig gericht op sociale- of milieukwesties en/of vragen transparantie hierover door de onderneming. Via het stembeleid kan een institutionele belegger invloed uitoefenen op ondernemingsbeleid door deze resoluties te ondersteunen. De indiener wenst verandering van ambitie, beleid of proces op een materieel sociaal of milieu-onderwerp. Stemgedrag van vermogensbeheerders is veelal publiek beschikbaar en de mate waarin dit type agendapunten al dan niet wordt ondersteund biedt de 'verantwoord belegger' veel inzicht in de intenties van de door hen aangestelde vermogensbeheerder. In onderstaande overzichten is weergegeven in welke mate een aantal relevante Amerikaanse en Europese beheerders die breed zijn aangesteld door Nederlandse asset owners, volgens onderzoeksbureau ShareAction dit type agendapunt door de tijd heen heeft ondersteund¹⁵.

¹¹ Vanguard, BlackRock, Franklin Templeton, JPMorgan AM, Northern Trust en QBE

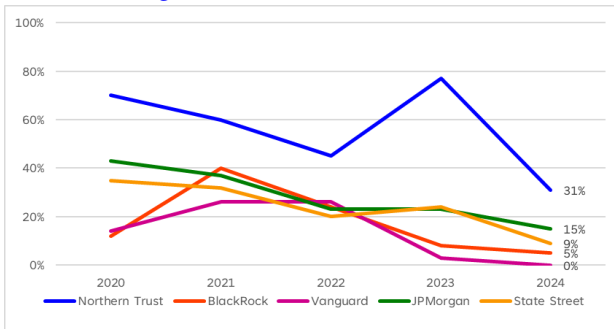
¹² [Members – United Nations Environment – Finance Initiative](#)

¹³ Waronder Goldman Sachs, Morgan Stanley en Bank of America.

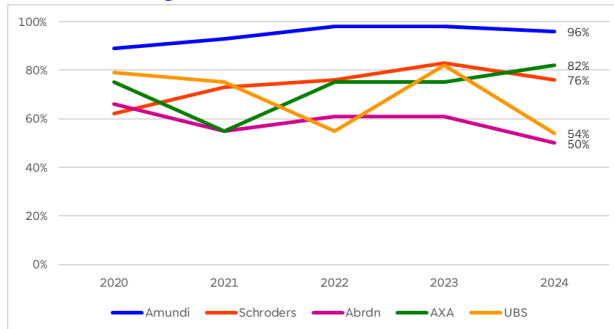
¹⁴ [Companies | Climate Action 100+](#): inmiddels uitgebreid naar 168 ondernemingen.

¹⁵ [ShareAction | Voting Matters 2024](#), geraadpleegde 'Voting Matters'-rapporten: 2020-2024

Ondersteuning resoluties V.S. beheerders 2020-2025

Ondersteuning resoluties EU beheerders 2020-2025

Bron: ShareAction, Sprenkels

Het algemene beeld is dat de groep Europese managers over de periode 2020-2025 gemiddeld ~70% van de sociale- & milieu-resoluties ondersteunt en dat de groep Amerikaanse managers gemiddeld ~30% van de voorstellen ondersteunt. Binnen de Amerikaanse groep is de trend naar conservatiever stemmen al sinds 2021 zichtbaar, maar deze versnelt enorm in 2024 wanneer nog slechts 12% van de resoluties wordt ondersteund. Dit tegen 70% voor de groep van Europese managers. De grootste beheerders Vanguard & BlackRock ondersteunden in 2024 respectievelijk 0% en 5% van dit type voorstellen. Wat dit effectief betekent is dat zij de stem van het bestuur van de betrokken ondernemingen representeren als het gaat over sociale en milieuthema's.

Aandeelhoudersrechten van Amerikaanse ondernemingen staan daarnaast ook onder druk door ingrijpen van de SEC, die recent extra barrières heeft opgeworpen voor het indienen van aandeelhoudersresoluties¹⁶. Hiermee is het voor in Amerika genoteerde ondernemingen gemakkelijker geworden om dergelijke voorstellen van de aandeelhoudersagenda te weigeren. Het agendeerrecht van aandeelhouders is hiermee fors ingeperkt, maar dit was in 2024 nog niet genoeg voor olie- en gasbedrijf ExxonMobil. Dat bedrijf ging zelfs zo ver dat het eigen aandeelhouders voor het gerecht sleepte. De resolutie ingediend door Nederlandse klimaatactivistische groep Follow This, samen met Arjuna Capital, riep het bedrijf op om meer ambitieuze maatregelen te nemen tegen klimaatverandering. ExxonMobil week van de geijkte dispuutsroute route via SEC af, en daagde de indieners van de resolutie, met een afschrikwekkende werking voor toekomstige indieners van aandeelhoudersresoluties tot gevolg.

De Asset Owner aan zet

Wat betekenen al deze geschetste trends voor verantwoord beleggende *asset owners*? De feiten op een rij:

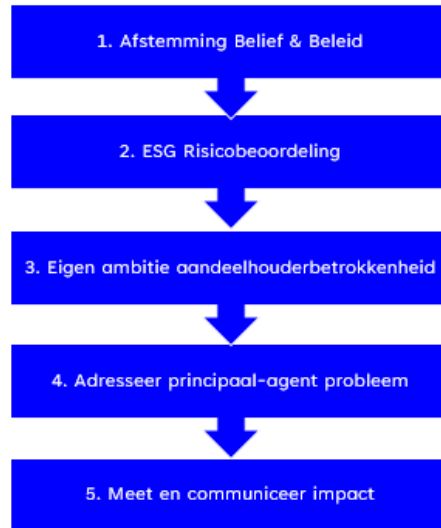
1. Mondiale uitgangspunten en doelen ten aanzien van duurzaamheid (klimaatdoelen, de UN SDGs) worden niet langer universeel gedeeld;
2. Amerikaanse vermogensbeheerders hebben eerder gestelde doelen, commitments, beleidsuitgangspunten en transparantie rond duurzaamheid negatief bijgesteld;
3. Aandeelhoudersrechten staan onder druk en zijn niet langer een vanzelfsprekendheid.

Ook Nederlandse asset owners (hoofdzakelijk pensioenfondsen) krijgen in toenemende mate te maken met kritiek op het gevoerde duurzaamheidsbeleid. Zo voelen grotere pensioenfondsen de noodzaak hun inclusie- en uitsluitingsbeleid verdedigen¹⁷, verschijnen er scherpe opinies in de

¹⁶ [Investors slam 'disruptive' SEC shareholder proposal rule change](#)

¹⁷ [Pensioenfondsen ABP krijgt kritiek op 'woke' beleggingsbeleid: is dat terecht? - EW](#)

media over gevoerd beleid¹⁸ en roepen ook Nederlandse politieke partijen op tot meer beleggen in wapens en het afzwakken van duurzaamheidsbeleid door de sector¹⁹. Dit leidt tot de centrale vraag: hoe gaan institutionele beleggers met een duurzaam beleggingsbeleid om met deze nieuwe situatie? Wij adviseren op hoofdlijn de volgende acties:

Bron: Sprenkels

1. Afstemming van MVB-Belief en -Beleid op stakeholders

Zoals de beleggingscyclus begint met formulering van beleggingsovertuigingen, geldt dit ook voor MVB-beliefs. Het is voor pensioenfondsen altijd al van belang geweest om de deelnemerspreferenties rond duurzaamheid leidend te laten zijn in de vorming van beleid, en dit lijkt nu zelfs nog belangrijker. Verzekeraars en charitas baseren beleid mede op stakeholderanalyses en de relatie tot corporate of sponsor. Ook hier is het van belang om bij veranderingen in maatschappelijke visie opnieuw af te stemmen of uitgangspunten, thema's en ambities nog actueel zijn. Wanneer er een overtuiging is dat duurzaamheid kan helpen bij het beperken van financiële risico's, schrijf dat dan ook op. Zorg tot slot dat al bij de vormgeving van beleid rekening wordt gehouden met de uitlegbaarheid ervan.

2. ESG Risicobeoordeling

Nu de V.S. zich niet langer committeert aan de klimaatdoelen van Parijs kunnen beleggers zich afvragen of de klimaattransitierisico's voor Amerikaanse ondernemingen nog wel materieel zijn. Wetgeving die Amerikaanse ondernemingen en consumenten tot snelle decarbonisatie dwingt blijft immers uit. De vervolgvraag is snel gesteld: is het daarmee nog wel verstandig om de eigen portefeuille te decarboniseren? Dezelfde vraag geldt wellicht ook voor een thema als diversiteit; is dit nog wel een materieel thema voor ondernemingen en beleggers? Daarom vinden wij het verstandig dat asset owners de geschetste ontwikkelingen rond duurzaamheid beschouwen in het licht van ESG-risico's.

Klimaatrisico's

We zien twee hoofdrisico's rond klimaatverandering: transitierisico's en fysieke risico's.

Transitierisico's voor Amerikaanse ondernemingen lijken op korte termijn lager vanwege het

¹⁸ [Duurzaam beleggen rendeert weinig: 'Uiterst curieuze zaak voor pensioenfondsen' | BNR Nieuwsradio](#)

¹⁹ [Toekomst pensioenstelsel | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

loslaten van klimaatdoelen, maar geldt dit ook voor de lange termijn? We hebben na de eerste termijn van Trump gezien dat de V.S. de doelen van het klimaatakkoord weer centraal heeft gesteld in beleid. Ook zagen we onderliggend op het niveau van federale staten dat doelen en decarbonisatieprocessen in een groot deel van de afzonderlijke staten onverminderd in tact bleven. Het is dus maar de vraag of het korte termijn effect ook op de lange termijn geldt. Indien Amerikaanse emissies de komende jaren minder hard afnemen dan voorzien betekent het dat toekomstige emissiereductie nog agressiever zal moeten zijn, waardoor lange termijn transitierisico's juist toenemen. Dan de fysieke risico's, bijvoorbeeld als gevolg van extreme weersomstandigheden. Zijn deze wezenlijk veranderd door het loslaten van de doelen door de V.S.? Als deze beslissing al invloed heeft op de fysieke risico's van klimaatverandering, dan is het waarschijnlijk dat het risico voor ondernemingen zal zijn toegenomen. Daarmee lijkt klimaatverandering op de lange termijn ook onder het huidig beleid een risicofactor om rekening mee te houden.

Diversiteit

Levert een diverser ondernemingsbestuur of diversere werknemerspool betere (financiële) resultaten op voor ondernemingen? Wetenschappelijke onderzoeken geven een (regionaal) gedifferentieerd beeld. Onderzoek onder Japanse ondernemingen stelt dat het aantal vrouwen in het bestuur en in de onderneming positief gelinkt is aan return on equity. Ook onderzoek naar ondernemingen in China, België, Brazilië, Verenigde Staten, Shanghai & Verenigd Koninkrijk trekken een positieve relatie tussen vrouwen in het bestuur en positieve financiële resultaten op uiteenlopende indicatoren²⁰. Onderzoek naar bedrijven in Pakistan, Colombia, Turkije en Maleisië vinden geen positieve relatie of een negatieve relatie op uiteenlopende indicatoren. Onderzoek naar het effect van diverse samenstelling van bestuur op risicobeheersing binnen de ondernemingen, toont dat diversiteit in nationaliteit een significant positief effect op risicomitigatie en diversiteit in leeftijd en geslacht een beperkt effect positief heeft²¹. Op basis hiervan kan een voorzichtige conclusie worden getrokken dat het thema diversiteit voor delen van het bedrijfsleven een materieel thema is. Zouden bedrijven die hun diversiteitsdoelen terugschroeven dit weten, of zouden zij juist om reputationele/politieke redenen bewust aan *green hushing* doen zonder de bestaande praktijken te wijzigen? Het is in deze tijden immers een enorme uitdaging om talent aan te trekken en te binden door een aantrekkelijke werkgever te zijn.

3. Eigen ambitieniveau aandeelhouderbetrokkenheid

Voor institutionele beleggers die meer willen doen dan het wettelijke minimum op het vlak van duurzaam beleggen, is het een goed moment om het eigen beleid rond aandeelhoudersbetrokkenheid tegen het licht houden. Wat doen we op dit moment op het vlak van stemmen, engagement en samenwerking? Instituten met discretionaire mandaten zouden de eigen stemrichtlijnen nog eens kritisch tegen het licht kunnen houden en de eigen positie op duurzaamheidsthema's opnieuw bepalen. Wanneer kritisch stemgedrag van grote vermogensbeheerders wegvalt, is het des te belangrijker om zelf kritisch te zijn en bij ondernemingsbestuur een tegengeluid te laten horen op relevante thema's. Dit kan ook door inzet van de engagementstrategie. Hierbij wordt het grootste verschil gemaakt als dialogen op thema's focussen die materiële risico's voor de onderneming beslaan. Er zijn legio mogelijkheden om hierbij (bestaande of nieuwe) samenwerkingsverbanden te zoeken. Ook kunnen nieuwe

²⁰

https://www.researchgate.net/publication/367868825_Does_board_gender_diversity_affect_firm_performance_Empirical_evidence_from_Standard_Poor's_500_Information_Technology_Sector_tabel1.

²¹ [Does board diversity mitigate risk? The effect of homophily and social ties on risk-taking in financial institutions](#)

engagementtrajecten worden opgestart door asset owners met een hoog ambitieniveau. Voor fondsbeleggende asset owners is er soms sprake van keuzevrijheid voor het laten stemmen van de aandeelhouderrechten in het beleggingsfonds. Als deze keuze er is, welke variant past dan het beste?

4. Principaal-agent

De asset owner (principaal) geeft vermogen in beheer bij een vermogensbeheerder (agent). Om beleggingsrisico's te beheersen wordt duidelijk afgesproken wat de beleggingsdoelstelling, randvoorwaarden en risicogrenzen van de principaal zijn. Duurzaamheidsaspecten vormen hier een integraal onderdeel van, maar gezien de actuele ontwikkeling is het aan te bevelen om kritisch te beoordelen of aangestelde vermogensbeheerders nog wel in lijn handelen met de duurzaamheidsambities van de principaal. Managers die onvoldoende commitment tonen, beperkte transparantie bieden, of ambitieeloos stem- en engagementgedrag vertonen, dienen op hun gedrag beoordeeld te worden. Zo heeft één van de grote Nederlandse pensioenfondsen eind januari bekend gemaakt dat het twijfelt aan het duurzaamheidscommitment van één van de aangestelde vermogensbeheerders en hierover in gesprek is met hen. Ook andere grote nationale en internationale asset owners voeren kritische analyses uit op (Amerikaanse) vermogensbeheerders en heroverwegen bestaande banden.

Het is mogelijk de eigen ambities en eisen ten aanzien van duurzaamheid een plek te geven in het selectieraamwerk voor vermogensbeheerders. En dat zou nadrukkelijker kunnen worden gedaan dan nu veelal het geval is. Er is een goede casus te maken om een *donkergroene* beleggingsstrategie te laten beheren door een capabele maar *grijze* vermogensbeheerder, bijvoorbeeld voor specifieke beleggingscategorieën of strategieën. Maar is het ook logisch om een generieke lichtgroene strategie te laten beheren door een *grijze* beheerder, als deze voor inwisselbare kenmerken door een *donkergroene* beheerder kan worden uitgevoerd? In toenemende mate stemmen Europese asset owners met de voeten en heroverwegen hun beleggingen bij huidige beheerders, gemotiveerd door een divergerende duurzaamheidsvisie. Het Britse pensioenfonds *The People's Pension*, maakte dit jaar bekend ca. 28 miljard pond te herverdelen over vermogensbeheerders die beter passen bij de gestelde duurzaamheidseisen van het fonds²². Het gros van de asset owners evalueert aangestelde beheerders regelmatig. Als er een goed moment is voor de evaluatie van het eigen selectieraamwerk is dat nu wel, de huidige ontwikkelingen vormen hiervoor een directe aanleiding.

5. Meet en communiceer impact

Een deel van de kritiek op maatschappelijk verantwoord beleggen lijkt soms terug te voeren op de afwezigheid van goede communicatie. Maar vaak is het probleem niet zozeer het goed uitleggen van beleid, maar het beleid zélf dat moeilijk uitlegbaar is. Betrek uitlegbaarheid daarom al bij de totstandkoming van het beleid.

Is dat beleid eenmaal vastgesteld, dan is het gros van de gemaakte duurzaamheidskeuzes achteraf op impact te analyseren. Van duurzaamheid-gedreven aanpassingen in strategische allocaties, het gebruik van duurzame benchmarks tot en met de effecten van gevoerd engagement- en uitsluitingsbeleid. Ondanks de typische data-uitdagingen kan dit ten minste op hoofdlijn met enige inspanning worden gekwantificeerd. Dit gebeurt nog lang niet altijd, en kan onvrede van stakeholders in de kaart spelen. Het is daarbij wel van groot belang om analyses in

²² [State Street loses £28bn of The People's Pension's assets to Amundi and Invesco | News | IPE](#)

perspectief van een langere tijdshorizon te plaatsen en waar mogelijk te vertalen naar kosten/opbrengsten per polishouder of pensioenfondsdeelnemer. Daarnaast levert dit noodzakelijke input op voor evaluatie van de eigen beleidscyclus en blijft u in control. In control over uw eigen beleid en in control over uw eigen verhaal.

Conclusie

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen vereist een scherpe blik op relevante veranderingen in maatschappelijk denken en vergt reflectie op de gevolgen voor het eigen MVB-beleid. De actualiteit toont dat MVB cultuurafhankelijk en fluïde door de tijd is. Daarom is het van belang om in tijden van veranderende waarden, meningen en politiek handelen de eigen wensen en visie te evalueren. Maar daarnaast ook nadrukkelijk die van stakeholders (o.m. pensioendeelnemers) en van aangestelde vermogensbeheerders.

Bovenstaand is een eerste aanzet gegeven voor asset owners die het besproken 5-stappenplan willen concretiseren. Het doorlopen van o.m. deze vragen biedt een goed handvat voor het actueel en uitlegbaar houden van uw MVB-beleid.

Vragen? Neem contact op met onze specialisten

Pim Lievense
+31 6 44 30 11 30

Caroline Bosch
+31 6 83 23 68 76

Sandra Westenbrink
+31 6 14 25 55 82

Bram van Els
+31 6 53 25 20 49

Disclaimer: Hoewel de informatie in deze communicatie uiting met de grootst mogelijke zorgvuldigheid is samengesteld kunnen wij er niet voor instaan dat deze informatie juist en volledig is en/of blijft. Wij aanvaarden dan ook geen aansprakelijkheid voor schade als gevolg van het gebruik van, het vertrouwen op of een handelen of nalaten naar aanleiding van de informatie in deze communicatie uiting.